

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 21. juni 2021

Sak

2021/0149 Eivindvik Bygdelag – 997 489 675 – Klage over avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg.

Sakens bakgrunn

Eivindvik Bygdelag (klager) søkte 19. august 2020 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2019. Klager søkte om kompensasjon pålydende 23 803 kroner etter forenklet modell.

Lotteritilsynet fattet vedtak den 9. desember 2020. Søknaden ble avslått med den begrunnelse at kostnader til veier og veilys er enten en privat kostnad eller en offentlig oppgave. Det ble dermed gjort avgrensning for slike kostnader, og søknadsgrunnlaget ble redusert til 3 042 kroner. Tilsynet har lagt til grunn at beløpet etter reduksjon er under minstegrensen for ordningen. Søknaden ble derfor avslått.

Lotteritilsynet ga klager en utsatt klagefrist til 15. januar 2021.

Klager påklaget vedtaket den 5. januar 2021.

Klager er av den oppfatning at avslaget skyldes misforståelser. Klager fremholder først og fremst at det rettslige grunnlaget som avslaget er basert på, forskriften § 3 tredje ledd bokstav d og f og § 4 annet ledd, ikke er relevant i klagers sak.

Klager er videre uenig i Lotteritilsynets rettslige vurdering og fremholder at veilys ikke er en offentlig, lovpålagt oppgave i kommunen. Klager viser til at mange forskjellige bygdelag i kommunen har bedt om at veilys blir en offentlig oppgave, men at dette ikke er tilfellet i dag. Klager viser til at veilys ikke er en lovpålagt oppgave for kommunen, og at kommunen, av økonomiske årsaker, har rett til å velge bort å gjøre veilys til en offentlig oppgave.

Det er videre vist til at ingen veilys er på private veier, kun kommunale veier som alle har rett til å bruke, som for eksempel til barnehage og skole. Det er fremholdt at klagers frivillige arbeid med veilys kommer alle i bygden til gode. Klager kan ikke se at deres frivillige arbeid ikke skal likestilles med annet frivillig arbeid.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og har oversendt klagen til Lotterinemnda med innstilling 5. februar 2021.

Klager sendte inn merknader til Lotteritilsynets innstilling 19. februar 2021.

Lotterinemnda sendte forespørsel til Gulen kommune om opplysninger i saken. Gulen kommune ved enhetsleder for eiendomsforvaltning Kristoffer Elvebakke har i brev datert 8. juni 2021 fremholdt at Gulen kommune ikke har veinorm som stiller krav til veilys. Det er vist til at type vei (lokalvei og adkomstvei) som kommunen er veieier av ikke stiller krav til veilys. Kommunen viser til håndbøkene til Statens Vegvesen. Kommunen har videre forklart at de yter et årlig tilskudd til de ulike veilyslagene i kommunen, og at dette er politisk vedtatt. Det er vist til at årlig tilskudd blir fordelt etter antall lyspunkt og søknad fra de ulike veglyslagene. Det er også vist til at det er bevilget ekstra midler de siste to årene for oppgradering, herunder utskifting til LED armatur.

Klager kommenterte svar fra Gulen kommune i e-post datert 9. juni 2021. Klager har fremholdt at bygdelaget ikke står for drift av veglys på private veier. Klager har også vist til at brevet fra kommunen kan oppfattes slik at klager, med tilskudd fra kommunen, står for drift av veilys. Klager har fremholdt at tilskuddet fra kommunen normalt kun gir en liten hjelp. Klager er av den oppfatning at det er riktig å regne tilskudd fra kommunen på lik linje med tilskudd fra Ungdomslaget, virksomheter, osv.

Gulen kommune har i e-post datert 9. juni 2021 opplyst at klager ikke har oppført gatelys på privat veg.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget for den aktuelle kompensasjonsordningen er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).

Forskriften § 3 regulerer hvilke organisasjoner som kan få merverdiavgiftskompensasjon. Av bestemmelsens tredje ledd bokstav d og f fremgår det at det ikke gis kompensasjon til følgende organisasjoner:

«d. virksomhet som kommer en lukket krets til gode, gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter

(...)

f. virksomhet som kommer næringsinteresser eller offentlige oppgaver til gode»

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie

skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Klagen gjelder Lotteritilsynets vedtak 9. desember 2020 om å avslå søknad om merverdiavgiftskompensasjon.

Klager er et bygdelag i Eivindvik. Det følger av klagers søknad at organisasjonens formål er å «[g]jere bygda god å triveleg å bu i», og at klagers hovedaktivitet for å oppnå formålet er «[d]rift av veglys i heile bygda». I Brønnøysundregisteret er klagers aktivitet registrert som «Bygdeutvikling». Av innsendt årsmelding for 2019 fremgår det at klager i 2019 har utført mye dugnadsarbeid med vedlikehold av veilys i bygden og at klager har drifts- og økonomiansvar for 127 veilys. Det er videre opplyst at mye arbeid med veilys har medført mindre arbeid på andre områder i 2019.

Av regnskapet for 2019 fremgår det at klager har mottatt 140 000 kroner i tilskudd. Andre inntekter er veilysavgift, som er frivillig betaling fra andre som bor i bygden og ønsker veilys. Det er fremholdt i klagers årsmelding at det er sendt ut 98 fakturaer, og at inntektene fra disse til sammen er pålydende 71 852 kroner. Driftskostnader for 2019 er pålydende 297 533,75 kroner. Driftsresultatet for 2019 var dermed negativt, pålydende - 86 836,11 kroner.

Lotterinemnda vil først vurdere om klagers frivillige arbeid «kommer en lukket krets til gode», «gir privatøkonomiske fordeler» eller «dekker det som normalt må anses for å være kostnader av privat karakter», jf. forskriften § 3 tredje ledd andre setning bokstav d.

Av Kulturdepartementets høringsnotat datert 11. desember 2017, fremgår det at «[i] dagens ordning kan for eksempel ikke veilag eller antennelag motta kompensasjon, da disse arbeider for medlemmenes privatøkonomiske interesser. Tilsvarende skal heller ikke organisasjoner motta kompensasjon for kostnader knyttet til vedlikehold av fellesarealer og andre kostnader knyttet til bolig, vedlikehold og snøbrøyting av private veier og andre kostnader knyttet til private eiendeler, interesser ol.». Departementet fremholder at bestemmelsen er ment å gjelde for kostnader som privatpersoner er ansvarlig for, herunder privat vei, private eiendeler og private interesser.

Lotterinemnda legger på denne bakgrunn til grunn at veilag og andre organisasjoner kan motta kompensasjon for kostnader knyttet til drift av vei som ikke er privat.

Klager har opplyst at ingen av veiene som klager står for belysning av er private. Gulen kommune har bekreftet dette. Kommunen har opplyst at det er tale om fylkesveier og kommunale veier. Etter Lotterinemndas syn er drift av veilys på kommunal eller fylkeskommunal vei, på vegne av alle som benytter seg av veien, ikke arbeid som «gir privatøkonomiske fordeler» eller «dekker det som normalt må anses for å være kostnader av privat karakter», jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav d.

Lotterinemnda er videre av den oppfatning at klagers arbeid ikke «kommer en lukket krets til gode», men er allmenntilgjengelig for hele bygden og alle som benytter den kommunale veien. Det er klart at organisasjoner som utfører frivillig arbeid vil ha størst betydning for lokalsamfunnet der arbeidet blir utført, men dette gjelder for alle frivillige organisasjoner som ikke er av bredere, nasjonalt omfang. Veilysene som klager drifter er tilgjengelig og til gode for alle som benytter veien.

Lotterinemnda er på bakgrunn av det ovennevnte kommet til at klagers virksomhet ikke omfattes av unntaket i forskriften § 3 tredje ledd bokstav d.

Videre vil Lotterinemnda vurdere om klagers frivillige arbeid «kommer (...) offentlige oppgaver til gode», jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.

Lotterinemnda tolker bestemmelsen slik at klagers arbeid, for å kunne omfattes av bestemmelsen, må lette det offentliges ansvar, f.eks. ved å gi økonomiske besparelser for det offentlige.

Gulen kommunen har fremholdt at veilysene som klager drifter og vedlikeholder er tilknyttet lokalvei og adkomstvei. I tråd med lov 21. juni 1963 nr. 23 om § 9 tredje ledd fremgår det at kommunen er veistyresmakt for kommunale veier. Gulen kommune har fremholdt at de forholder seg til håndbøker utarbeidet av Statens Vegvesen. I Håndbok N100 «Veg- og gateutforming» datert mai 2019, fremgår det at det ikke stilles krav til belysning på lokale veier, se punkt C.4.1.

Lotterinemnda legger dermed til grunn at drift av veily i Eivindvik ikke er en lovpålagt offentlig oppgave. Det er heller ikke en oppgave som det offentlige har påtatt seg. Dette tilsier at klagers arbeid ikke «kommer (...) offentlige oppgaver til gode». Nemnda har også funnet grunn til å vektlegge at klagers frivillige arbeid ikke utelukkende består i drift og vedlikehold av veily, men også annet arbeid som er å anse som bygdeutvikling og som vil gjøre bygden trivelig å bo i.

Gulen kommune har bekreftet overfor Lotterinemnda at deres tilskudd til veilyslag i kommunen er politisk vedtatt. Av innsendt regnskap for 2019 fremgår det at tilskudd dekket 47,05 prosent av klagers totale driftskostnader. Kommunen har fremholdt at tilskuddet de siste to årene har vært unormalt høyt. Klager har også fremholdt at det økonomiske tilskuddet fra kommunen normalt kun utgjør en liten del av kostnadene med å ha veily i bygden. Nemnda kan ikke se at tilskuddet fra kommunen tilsier at kommunen i realiteten er økonomisk ansvarlig for veilysene.

Lotterinemnda er på bakgrunn av det ovennevnte kommet til at klagers virksomhet ikke omfattes av unntakene i forskriften § 3 tredje ledd bokstav d og f.

Lotteritilsynet har etter det Lotterinemnda kan se ikke vurdert om frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, jf. forskriften § 5 femte ledd. Slik saken er opplyst på dette punktet finner nemnda det mest hensiktsmessig at tilsynet tar stilling til dette. Saken sendes derfor tilbake til tilsynet for ny behandling.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at søknad om merverdiavgiftskompensasjon fra klager ikke kan avslås med den begrunnelse at klagers frivillige arbeid kommer en lukket krets til gode, gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt må anses for å være kostnader av privat karakter, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav d. Nemnda er videre av den oppfatning at søknad om merverdiavgiftskompensasjon fra klager heller ikke kan avslås med den begrunnelse at klagers frivillige arbeid kommer offentlige oppgave til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.

Lotteritilsynets vedtak oppheves, og saken sendes tilbake til tilsynet for ny behandling.

Vedtak

Lotteritilsynets vedtak 9. desember 2020 oppheves, og saken sendes tilbake til Lotteritilsynet for ny behandling.

Dokumentet er godkjent elektronisk